

**KAFKAS ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN AVRUPA BİRLİĞİ
ALGISI**
PERCEPTION OF KAFKAS UNIVERSITY STUDENTS ABOUT THE EUROPEAN
UNION

Haydar EFE

Prof., Dr., Erzincan Binali Yıldırım
Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
Bölümü, Erzincan/Türkiye.

Prof., Dr., Erzincan Binali Yıldırım University,
Department of Political Science and Public
Administration, Erzincan/Turkey.

efehaydar@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-3307-1185

Funda KEMAHLI GARİPOĞLU

Dr., Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım
Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
Bölümü, Erzincan/Turkey.

Dr., Erzincan Binali Yıldırım University,
Department of Political Science and Public
Administration, Erzincan/Turkey.

fundakemahli@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-8768-776X

Murat KIZIL

Öğr., Gör., Kafkas Üniversitesi, Kağızman
Meslek Yüksekokulu, Kars/Türkiye.
Lecturer, Kafkas University, Kağızman
Vocational School of Higher Education,
Kars/Turkey.

muratkizil35@gmail.com

ORCID ID: 0000-0003-3362-1797

Duygu BİBAR

Yüksek Lisans Öğrencisi, Erzincan Binali
Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler
Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
ABD. Erzincan/Türkiye.

Master's Degree Std., Erzincan Binali Yıldırım
University, Institute of Social Science,
Department of Political Science and Public
Administration ABD, Erzincan/Turkey.

bibar.duygu@windowslive.com

ORCID ID: 0000-0002-0242-9893

Makale bilgisi | Article Information

DOI: 10.47994/usbad.831173

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Date Received: 25.11.2020

Kabul Tarihi / Date Accepted: 04.03.2021

Yayın Tarihi / Date Published: 20.04.2021

Yayın Sezonu / Pub Date Season: Nisan / April

Bu Makaleye Atıf İçin / To Cite This Article: Efe, H., Kemahlı Garipoğlu, F., Kızıl, M. & Bibar, D. (2021). Kafkas Üniversitesi Öğrencilerinin Avrupa Birliği Algısı. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 382-407.

İntihal: Bu makale intihal.net yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by intihal.net. No plagiarism detected.

İletişim: Web: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usbad>
mail: usbaddergi@gmail.com

Öz: Son on yılda yapılan kamuoyu yoklamaları, ilişkilerdeki gerilimle paralel olarak, Avrupa Birliği'ne (AB) desteğin sürekli azaldığını göstermektedir. Bir AB adayı ülke olarak Türkiye için AB'ye tam üyelik konusunda halkın desteğini almak gereklidir. AB'ye katılım müzakereleri kapsamında hazırlanan Türkiye'nin AB İletişim Stratejisi altında Türkiye kamuoyunun da üyeliğe hazırlanması gerekmektedir. Bu bağlamda, Türkiye kamuoyunun AB'ye verdiği desteğin ölçülmesi çok önemlidir. Bu araştırmanın temel amacı Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin AB ve Türkiye-AB ilişkileriyle ilgili düşüncelerini ortaya koymak ve elde edilen bulguları önceki araştırmaların sonuçlarıyla karşılaştırmaktır. Araştırmanın evrenini Kafkas Üniversitesine kayıtlı 20.000 öğrenci oluşturmaktadır. 01.05.2019-07.01.2019 tarihleri arasında yapılan araştırma, Kafkas Üniversitesi'nin bütün fakülte ve yüksek okullarından 384 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen veriler, SPSS 13 programı ile analize tabi tutulmuştur. Elde edilen veriler, önceki çalışmalarla karşılaştırılmış ve Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin AB üyeliğini destek oranının çok düşük çıktığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği Algısı, Türkiye-AB İlişkileri, Kafkas Üniversitesi

Abstract: Opinion polls over the last decade show that, in line with the tension in relations, support for the European Union (EU) has been constantly decreasing. Public support is necessary for Turkey, as a EU candidate country for full membership to the EU. Within the context of the accession negotiations to the EU, under Turkey's EU Communication Strategy, the public opinion of Turkey should also be prepared for membership. In this context, it is very important to measure the support of the Turkish people to the EU. The main objective of this research is to reveal the Kafkas University students' opinions about the EU and Turkey-EU relations and compare the results obtained with the results of previous studies. The universe of the research consists of 20,000 students enrolled in Kafkas University. The research, conducted between 01.05.2019 and 07.01.2019, was applied to 384 students from all faculties and high schools of Kafkas University. The data obtained were analyzed with the SPSS 13 program. The data obtained were compared with previous studies and it has been observed that the rate of support for the EU membership of Kafkas University students is very low.

Keywords: Perception of the European Union, Turkey-EU Relations, Kafkas University

GİRİŞ

Avrupalı kurumlara ve en başta Avrupa Birliği'ne tam üyelik, Türk dış politikasının değişmeyen önceliklerinden biri olmuştur. Cumhuriyetin kuruluş felsefesine uygun olarak, Atatürk'ün "(...) medeniyet arzu edip de Batıya yönelmemiş millet hangisidir?" (Can ve Özen, 2005: 8) özdeyişini hayata geçirmeyi amaç edinen Atatürk dönemi hükümetleri başta olmak üzere İnönü, Demokrat Parti, Demirel, Ecevit, Özal ve Adalet ve Kalkınma

Partisi Hükümetleri bu hedefi benimseyip hayata geçirilmesi için çaba harcamışlardır. Demokrat Parti döneminde 31 Temmuz 1959 tarihinde Türkiye Avrupa Ekonomik Topluluğu'na (AET) ortak üyelik başvurusu yapılmış, ortaklık antlaşması olan Ankara Antlaşması da İnönü tarafından imzalanmıştır.

12 Eylül 1980 askeri müdahalesi sonrasında Anavatan Partisi'nin iktidara gelmesiyle birlikte Özal, 14 Nisan 1987 tarihinde Avrupa Birliği'ne tam üyelik başvurusunu yapmış, Türkiye'nin Birliğe tam üyeliği yönündeki "uzun ve ince yolculuğu" yeni bir döneme girmiştir. Ardından 1 Ocak 1996 tarihinde Başbakan Çiller liderliğinde Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği'ne girilmiştir. Ortaklık rejiminin son dönemine işaret eden bu dönemde 10-11 Aralık 1999 tarihindeki Avrupa Zirvesi Türkiye'yi aday ülke ilan etmiştir. Adaylık sonrasında Türkiye, AB reformlarına hız vermiştir. Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde 3 Ekim 2005 tarihinde üyelik müzakerelerine başlamıştır.

Müzakerelerin başladığı tarihten günümüze 15 yıl geçmesine rağmen toplam 35 müzakere başlığının yalnızca 16'sını müzakereye açabilmiş, kendisiyle aynı tarihte müzakerelere başlayan Hırvatistan 1 Temmuz 2013 tarihinde tam üye olmuştur.

Sayfa | 384

Avrupa Birliği ülkelerinin Türkiye'yi üyeliğe alma konusundaki kararsızlığı, Türkiye'de hükümetin ilgi alanının Avrupa'dan Orta Doğu'ya çevrilmesi, Avrupa Birliği'nin insan hakları, hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı gibi konularda Türkiye'ye yönelik eleştirileri, ilişkilere de yansımış ve Türkiye-AB müzakere süreci konusunda heyecanın kaybolması ile birlikte, katılım müzakerelerinde son dört yılda herhangi bir başlık açılmamıştır.

Türkiye'nin temel amaçlarını gerçekleştirmesi bakımından Avrupa Birliğine tam üyeliği, Türkiye'nin hem iç politikada hem de dış politikada önemli konularından biri olmuştur. Bu nedenle kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve üniversiteler gibi farklı toplumsal ve siyasal aktörlerin, AB'ye yönelik algılarının ve desteklerinin ne oranda olduğu ve hangi nedenler bağlamında değişiklikler gösterdiğinin analizi oldukça önemli bir araştırma alanı olarak kabul edilmekte ve bu alanda birçok çalışma yapılmaktadır (Akdemir, 2018: 381, 382). Bu bağlamda, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreciyle ilgili olarak, yaklaşık yarım asırlık mücadelesinin çeşitli dönemlerinde, toplumun çeşitli kesimlerine yönelik olarak "Avrupa Birliği'nin nasıl algılandığı" konusu ile ilgili araştırmalar yapılmıştır. Literatüre bakıldığında konuyla ilgili yapılmış akademik tezlerin sayısı oldukça fazladır (Altay vd., 2013: 9) Çünkü algıyı

etkileyen faktörlerin sürekli değişiklik göstermesi nedeniyle, çeşitli toplumsal ve siyasal kesimler itibariyle Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne yönelik algısının tespitinde güncel bulgulara ulaşmak büyük önem taşımaktadır.

Özellikle ilişkilerde tıkanma yaşanan dönemlerde, ülkede kamuoyunun AB'ye bakışı da olumsuz etkilenmektedir. Hükümetlerin dönem dönem aldığı kararlar ve AB'ye yönelik yaklaşımlarının yanı sıra Avrupa'da Türkiye ile ilgili tartışmalar halkın AB'ye yönelik algısına doğrudan yansımaktadır (Akdemir, 2018: 382-384).

Bu bağlamda kamuoyu algıları özellikle 1990'lı yıllardan başlayarak gerek Avrupa çalışmaları gerekse Türkiye-Avrupa Birliği (AB) ilişkileri ile ilgili araştırmalarda önemle üzerinde durulan bir konu haline gelmiştir. Bunun önemli sebeplerinden biri, Avrupa bütünleşme sürecinin Avrupa Birliği'ni kuran Maastricht Antlaşması ile birlikte giderek derinleşmesi ve üye devletlerin yasa ve uygulamalarını giderek artan bir şekilde etkisi altına almasıdır. AB üyeliğini sağlayacak olan antlaşmaların Parlamentoların onayına ve çoğu zaman da bir referanduma tabi olduğundan kamuoyu belirleyici faktör olabilmektedir. Hem Avrupa Birliği hem de Türkiye açısından, genel tabiri ile "Avrupa bütünleşmesi"nin kamuoyu desteği olmadan ilerlemesinin zor olacağı da bilinmektedir. Örneğin, 2005 yılında Fransa ve Hollanda'da düzenlenen referandumlarda "Avrupa için bir Anayasa oluşturan Antlaşma"nın reddedilmesi gibi örnekler, ya da son dönemde AB içerisinde Brexit krizi, göç krizi gibi konular kamuoyunun etkisini ve gücünü daha da görünür hale getirmiştir. Bu açıdan, kamuoyunu oluşturan kesimler itibariyle genç nüfusun çok fazla olduğu Türkiye gibi ülkelerde, gençlerin tutum ve algıları politika oluşturmada ve hatta seçim dönemlerinde daha önemli bir konuma gelmektedir (Nas, 2013: 505, 506). Özellikle Türkiye- AB arası ilişkilerin gergin olduğu dönemlerde, Türkiye-AB arası ilişkilerin niteliğinin kamuoyunun algı ve tutumlarına etkisi de bu alandaki araştırma konularından birini oluşturmaktadır.

Son dönem itibariyle, Türkiye- AB ilişkilerinde pek çok sorunun yaşandığı bir dönemde, toplumun en eğitimli kesimlerinden birini oluşturan üniversite gençliğinin Avrupa Birliği ve Türkiye-AB ilişkileri algısının ortaya koyulması açısından; çalışmanın temel amacı, Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin Avrupa Birliği ve Türkiye-AB ilişkileri algısının ölçülmesidir. Zira, ilişkilerdeki gerilim, olumsuz eylem ve tutumlar, kamuoyunun görüşlerini de olumsuz yönde etkilemektedir. Günümüze kadar devam eden ilişkilerde, olumlu adımların atıldığı dönemlerde kamuoyu desteği yüksek çıkarken, ilişkilerde gerilimlerin ve

olumsuzlukların olduğu dönemlerde ise destek oranı düşmektedir (European Communication Strategy, 2014: 3). Bu açıdan araştırmamızın hipotezi, ilişkilerdeki gerilime ve gerilemeye paralel olarak, AB'ye destek oranının düşük çıkacağı yönündedir. Elde edilen sonuçların, önceki bazı çalışmalarda elde edilen sonuçlarla da karşılaştırılması çalışmanın bir diğer amacını oluşturmaktadır.

1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ, AMACI VE ÖNEMİ

AB'ye üyelik hedefinin Türkiye gündemindeki yeri, bugün olduğu gibi geri plana düştüğü zamanlarda bile Türk dış politikasının değişmeyen gündem maddelerinden biri olmaya devam etmektedir. Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğu'na (AET) ortak üyelik için başvurduğu 31 Temmuz 1959 tarihinden günümüze istikrarsız bir seyir izleyen Türkiye-AB ilişkileri, son yıllarda yine bunalımlı bir dönemden geçmektedir.

Eski başbakanlardan Turgut Özal'ın "uzun ve ince bir yol" (Küçükşahin, 2002) olarak tanımladığı Türkiye-AB ilişkilerindeki tikanıklığın aşılması, (Dağdemir, 2013: 190) bu önemli dış politika hedefinin hayata geçirilmesi açısından zorunludur. Zira Avrupa Birliği'yle ilişkiler klasik bir dış politika konusu olmanın çok ötesinde, bir çağdaşlaşma ve toplumsal dönüşüm projesi olduğu gerçeğini göz önünde bulundurmak ve söz konusu toplumsal projenin yalnız elitlerce ve politika yapıcılar ile hayata geçirilmesinin mümkün olmadığı, sürece tüm kamuoyunun dahil edilmesi ve desteğinin sağlanmasının zorunlu olduğunun altını çizmek gerekir (İKV, 2019: 7). Bu kapsamda, Türkiye bir yandan AB reformlarına devam etmeli, bir yandan da hem AB kamuoyunu hem de Türk halkını Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliğine hazırlamalıdır. Zira, ilişkilerin tıkanıdığı dönemlerde bununla paralel olarak halk desteği de düşmektedir. Bu desteğin artırılması çalışmalarında Avrupa Birliği İletişim Stratejisi temelinde hem AB kamuoyunu hem Türk halkını doğru bilgilendirmek temel önemdedir. Bu konuda, halk arasında Avrupa Birliği'ne verilen desteğin ölçülmesi, artırılması ve Türkiye'nin AB kamuoyuna doğru tanıtılmasının yanı sıra, AB'nin Türk halkına doğru tanıtılmasında temel görev üniversitelere ve sivil toplum örgütlerine düşmektedir.

Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin Avrupa Birliği ve Türkiye-AB ilişkileri hakkında görüşlerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma, aynı zamanda, öğrencilerin siyasi yönelimleri ve gelir durumu gibi konularda da verilere ulaşmayı olanaklı kılmaktadır. Elde edilen veriler, SPSS programı ile analize tabi tutulmuş, elde edilen bulgular daha önce yapılan bazı çalışmalardaki sonuçlarla karşılaştırarak daha net sonuç ve analizlere

ulaşılmaya çalışılmıştır. Böylece, bu çalışma ile ayrıca Avrupa Birliği İletişim Stratejisi'ne de katkıda bulunmak hedeflenmiştir.

2. METODOLOJİ

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma betimsel kapsamda nicel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Kafkas Üniversitesi'nin çeşitli fakülte, enstitü ve yüksek okulunda okuyan öğrencilerinin Avrupa Birliği ve Türkiye-AB ilişkileri hakkındaki görüşlerini test yoluyla ölçerek ortaya çıkan verileri sayısal verilerle ortaya koymak için nicel yöntem uygulanmıştır. Betimsel model ile öğrencilerin Avrupa Birliği ve Türkiye-AB ilişkileri üzerine düşünceleri ortaya konulmuştur.

Araştırmada, çalışmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini arttırması gibi özellikleriyle kantitatif bir teknik olan anket tekniğinden yararlanılmıştır. Her bireyin aynı soru setine cevap vermesi ve yüksek sayıda kişiye uygulanabilmesi gibi nedenlerle ideal bir veri toplama aracı olarak kabul edilen anket tekniği ile araştırmada birincil verilere ulaşılmıştır (Altunışık vd., 2007).

2.2. Evren

Yapılan bu çalışmanın evrenini, 2019 yılında Kafkas Üniversitesi'nin çeşitli fakülte, enstitü ve yüksekokullarına kayıtlı öğrenciler oluşturmaktadır. Kafkas Üniversitesi'nin verilerine göre, üniversiteye bağlı fakülte, enstitü ve yüksek okullarda toplam 20.000'den fazla öğrenci öğrenim görmektedir.

2.3. Örneklem

Araştırmanın örnekleme, araştırmacının örnekleme basit tesadüfi örneklem ile tespit edilen 384 öğrenciden oluşmaktadır. Altunışık vd. (2007: 127) göre, %95 güven aralığı ve 0,05 örneklem hatası dikkate alınarak; 100.000'e kadar olan bir evrenden örneklem hata payı $-/+ 0,05$ kabul edildiğinde, örneklem sayısı 383 öğrenciye tekabül etmektedir. Bu nedenle Kafkas Üniversitesi'nin çeşitli fakülte, enstitü ve yüksekokullarına kayıtlı öğrencilerin den random yöntemiyle 384 katılımcıya ulaşılmıştır.

2.4. Veri Toplama Aracı, Araştırmanın Verileri ve Verilerin Analizi

Bu araştırmada Efe ve Kemahlı (2016) tarafından kullanılan anket soruları* geliştirilerek, "Kafkas Üniversitesi Öğrencilerinin Avrupa Birliği ve

---

* Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi BAP Birimi destekli "Erzincan Üniversitesi Öğrencilerinin Avrupa Birliği ve Türkiye- AB İlişkileri Algısı ve Bilgi Düzeyi" projesinde kullanılan

"Türkiye-AB İlişkileri Algılama Anketi" veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından kullanılmıştır. Anketin ölçek güvenilirliği ile geçerliliği test edilerek olumlu bulunmuş ve uzman görüşü ile teyit edilmiştir.

Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin Avrupa Birliği ve Türkiye-AB ilişkileri hakkındaki algılarını ölçmek için uygulanan ankette yer alan 25 soruya verilen yanıtlar ise SPSS 13 programı yardımıyla analiz edilerek yorumlanmıştır.

Kafkas Üniversitesi'nin 384 öğrencisine uygulanan ve iki bölümden oluşan bu ankette, Avrupa Birliği ve Türkiye-AB ilişkileriyle ilgili düşünceler ile ilgili sorular yer almaktadır. Anketin 7 sorudan oluşan birinci bölümünde, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, farklı dinden olanlarla birlikte yaşama arzusu, gelir, meslek ve siyasal eğilimle gibi sorular mevcutken, anketin 18 sorudan oluşan ikinci bölümde ise, Avrupa Birliği ve Türkiye-AB ilişkileriyle ilgili çeşitli sorular bulunmaktadır.

3. KAFKAS ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN AB VE TÜRKİYE AB İLİŞKİLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

3837 sayılı kanunla 11.07.1992 tarihinde kurulan Kafkas Üniversitesi, günümüzde 11 fakülte, 3 enstitü, 9 meslek yüksek okulu ve 3 yüksek okul ve 1 konservatuarla toplam 20.000 öğrenciye hizmet vermektedir. Söz konusu anket çalışması sonucu elde edilen veriler, Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin Avrupa Birliği ve Türkiye –Avrupa Birliği ilişkileri hakkındaki düşüncelerini yansıtmaktadır.

<i>Cinsiyet</i>	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
Kadın	210	54,7
Erkek	174	45,3
Total	384	100,0

Tablo 1: Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Anket çalışmasına katılan Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin %54,7'si kadın, %45,3'ü erkeklerden oluşmaktadır.

<i>Yaş</i>	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
18-25	372	96,9

anket kullanılmıştır. Söz konusu anket çalışmasına, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Rektörlüğü, Etik Kurul Başkanlığı'nın 07.04.2016 tarihli 0301 no'lu kararı ile Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği uygunluk raporu verilmiştir.

25-30	12	3,1
Total	384	100,0

Tablo 2: Öğrencilerin Yaş Dağılımı

Üniversite gençliğini konu alan ankete katılan öğrencilerin %96,9'u 18-25 yaş grubunda ve %3,1'i 25-30 yaş grubundadır.

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
AK Parti	121	31,5
CHP	34	8,9
HDP	99	25,8
MHP	75	19,5
Sosyalist Partiler	32	8,3
Diğer Partiler	23	6,0
Total	384	100,0

Tablo 3: Öğrencilerin Siyasi Parti Tercih Dağılımı

Ankete katılan öğrencilerin %31,5'i Adalet ve Kalkınma Partisi'ni, %8,9'u Cumhuriyet Halk Partisi'ni, %19,5'i Milliyetçi Hareket Partisi'ni, %25,8'i Halkların Demokrasi Partisi'ni, %8,3'ü Sosyalist Partileri (Sol Parti, Emek Partisi ve TKP vb.) ve %6'sı diğer partileri (Gelecek Partisi, DEVA Partisi, Saadet Partisi vb.) desteklemektedir. Siyasal eğilim açısından ele alındığında, katılımcıların yaklaşık %51'inin muhafazakâr-milliyetçi-sağ siyasal görüşe sahip oldukları görülmektedir.

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
Hiçbir şey Bilmiyorum	21	5,5
Biraz Biliyorum	272	70,8
Çok Şey Biliyorum	68	17,7
Fikrim Yok	23	6,0
Total	384	100,0

Tablo 4: Avrupa Birliği hakkında bilginiz ne düzeydedir?

"Avrupa Birliği hakkında bilginiz ne düzeydedir?" sorusuna "biraz biliyorum" diyenlerin oranı %70,8 iken, "çok şey biliyorum" diyenlerin oranı %17,7'dir. AB hakkında bilgi sahibi olduğunu düşünenlerin oranı toplamda %88,5'tir. Avrupa Birliği hakkında hiçbir şey bilmediğini

söyleyenlerin oranı yalnızca %5,5'tir. Fikri olmadığını söyleyenlerin oranı da %6,0'dır.

Alkan tarafından Türkiye'deki 14 üniversitenin öğrencilerine uygulanan "*Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin Avrupa Birliği Algısı*" başlıklı araştırmada "Avrupa Birliği hakkında ne kadar bilgiye sahipsiniz?" sorusuna araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin %22,7'si "oldukça bilgiliyim", %62,2'si "kısmen bilgiliyim", %14,7'si "çok bilgim yok" ve 0,4'ü "hiçbir bilgim yok" yanıtını vermiştir (Alkan, 2013: 15).

Efe ve Kemahlı'nın 2016 yılındaki çalışmasında aynı soruya katılımcıların %62,2'si "biraz biliyorum"; %29,2'si "çok şey biliyorum" şeklinde yanıt verirken, toplamda bilgisi olanların oranı %81,4 olarak belirlenmiştir. "Hiçbir şey" bilmediklerini ifade edenlerin oranı ise yalnızca %4,7 olarak tespit edilmiştir (Efe ve Kemahlı, 2016).

Akdemir tarafından 2016 yılında yapılan "*Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğrencilerinin Avrupa Birliği Algısı*" başlıklı çalışmada, "biraz", "orta seviye" ve "çok bilgim var" diyenlerin oranları toplamı %87'dir. "Hiçbir şey" bilmediğini ifade edenlerin oranı ise yalnızca %3'tür (Akdemir, 2017).

Farklı üniversitelere ait öğrencilerin bu soruya verdiği yanıtlar incelendiğinde verilen yanıtların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Katılımcı öğrencilerin büyük çoğunluğu Avrupa Birliği hakkında bilgi sahibi olduklarını düşünmektedir.

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
AB dağılacak	104	27,1
Küresel bir aktör olarak daha da güçlenecek	145	37,8
Aynı kalacak	46	12,0
Kötüye gidecek	89	23,2
Total	384	100,0

Tablo 5: Avrupa Birliği'nin geleceğini nasıl görüyorsunuz?

"*Avrupa Birliği'nin geleceğini nasıl görüyorsunuz*" sorusuna "AB dağılacak" diyenlerin oranı %27,1; "kötüye gidecek" diyenlerin oranı %23,2'dir. AB'nin geleceği hakkında olumsuz düşünenlerin oranı toplamda %50,3 iken, %12,0'ı "aynı kalacak" yanıtı vermiştir. Katılımcıların %37,8'i ise AB'nin "küresel aktör olarak daha da güçleneceği" öngörüsünde bulunmuştur. AB'nin geleceğine olumsuz bakan katılımcılar ile olumlu

bakan ve AB aynı kalacak diyenlerin oranlarının yaklaşık olarak birbirine yakın olduğu görülmektedir.

Efe ve Kemahlı (2016: 47) tarafından Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerine uygulanan ankette ise öğrencilerin %34,1'i AB'nin küresel bir aktör olarak daha da güçleneceğini düşünürken, AB'nin gücü "aynı kalacak" diyenlerin oranı %19,3 düzeyindedir. "AB dağılacak" diyenler 23,7 ve "AB kötüye gidecek" diyenler ise 22,9 düzeyindedir. AB'nin geleceği hakkındaki olumsuz görüşlerin toplamı %46,6'dır. AB'nin geleceğini olumlu görüşleri olanlar ve "aynı kalacak" diyenlerin oranı ise %53,4 olarak tespit edilmiştir.

Göral vd. tarafından on yıl arayla 2004 ve 2014 yıllarında Marmara Üniversitesi öğrencilerine uygulanan araştırmalarda ise (Göral vd., 2014: 46) ilişkilerin olumlu seyrettiği dönem olan 2004 yılındaki araştırmada Marmara Üniversitesi öğrencilerinin AB yönelik "olumlu" ve "çok olumlu" görüşte olanların oranı %54 iken, ilişkilerde gerilimli bir dönem olan 2014 yılındaki araştırmada ise AB'ye "olumlu" ve "çok olumlu" bakanların oranı ise %37'ye kadar gerilemiştir.

Göral vd. tarafından yapılan araştırmada "Türkiye'nin yakın ilişki içinde olması gereken ülke/ülke grupları hangisi olmalıdır?" sorusunda Marmara Üniversitesi öğrencileri 2004 yılında %51 oranında "Avrupa ülkeleri" yanıtını verirken, 2014 yılındaki araştırmada ise bu yanıt verenlerin oranı %25'e düşmüştür (Göral vd., 2014: 56)

Yine bu alanda başka bir araştırma olan ve Avrupa İşbirliği Ağı tarafından 2017 yılında yapılan AB Algısı Araştırması'nda ise AB'nin geleceği konusunda "iyimserim" diyenlerin oranı %32,2 iken, kötümser olanların oranı 42,3'tür. Katılımcıların %24,1'i kararsız kalmıştır.

Bu araştırmaların sonuçları itibariyle AB ile ilgili olarak olumlu görüşlerin oranının düşüş eğiliminde olduğunu söylemek mümkündür.

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
Evet olmalıdır	122	31,8
Hayır olmamalıdır	153	39,8
Kararsızım	85	22,1
Fikrim yok	24	6,3
Total	384	100,0

Tablo 6: Türkiye AB'ye üye olmalı mıdır?

"Türkiye, AB'ye üye olmalı mıdır?" sorusuna katılımcıların %31,8'i "evet olmalıdır" yanıtını verirken, "hayır olmamalıdır" yanıtını verenlerin oranı %39,8 gibi yüksek bir orandır. Kararsızların oranı da %22,1'dir. Bu oranları, ilişkilerin kötü olduğu dönemlerde umutsuzluğun bir göstergesi olarak okumak gerekir.

Efe ve Kemahlı (2016: 47) tarafından Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerine uygulanan ankette AB'ye üyeliği destekleyenlerin oranı %35,7 iken, AB üyeliğini desteklemeyenlerin oranı %37,2 ile destekleyenlerden fazla çıkmıştır. Kararsızların oranına bakıldığında ise %24,7 ile oldukça yüksek bir oranın araştırma sonuçlarına yansıdığı görülmektedir.

Alkan tarafından birçok farklı bölge ve ildeki 14 üniversitenin öğrencilerine uygulanan "Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin Avrupa Birliği Algısı" başlıklı çalışmada araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin %45,4'ü Türkiye'nin AB'ye üyeliğini desteklerken, %42,4'ü desteklemediğini belirtmiştir (Alkan, 2013: 14).

Göral vd. tarafından yapılan çalışmada ise "Türkiye'nin AB'ye girmesini destekliyor musunuz?" sorusuna 2004 yılındaki çalışmada Marmara Üniversitesi öğrencilerinden "evet" diyenlerin oranı %68 iken, 2014 yılında bu oranın %51'e gerilediği görülmektedir (Göral vd., 2014: 94).

Akdemir tarafından 2016 yılında yapılan "Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğrencilerinin Avrupa Birliği Algısı" başlıklı çalışmada "Türkiye'nin AB'ye üyeliğini destekliyor musunuz?" şeklindeki soruya katılımcı öğrencilerin %61'i "evet" yanıtını vermiştir (Akdemir, 2016: 25).

Avrupa İşbirliği Ağı tarafından 2017 yılında yapılan genel AB Algısı Araştırması'nda AB'ye üyeliği destekleyenlerin oranı %64,7, üyeliğe karşı çıkanların oranı 18,7 olmuştur (Avrupa İşbirliği Ağı, 2017: 2).

Ankara Üniversitesi'ne bağlı Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin (ATAUM) 2010 yılında halkın geneline birçok ilde uyguladığı 'Kamuoyu ve Türk Dış Politikası Anketi'nde Türkiye'nin AB'ye üye olmasını isteyenlerin oranı %55,3 çıkmıştır (ATAUM, 2010: 36, 37).

İktisadi Kalkınma Vakfı'nın (İKV) farklı yıllarda ülke çapında halkın geneline uyguladığı kamuoyu araştırmaları incelendiğinde, Türkiye'nin AB üyeliğine destek oranı 2015 yılında yapılan çalışmada %61,8; 2016 yılı araştırmasında %75,5; 2017 yılı araştırmasında %78,9 ve 2019 yılı

kamuoyu araştırmasında %60 oranında olduğu ve 2019 yılı itibariyle destek oranının düşmüş olduğu görülmektedir (İKV, 2019: 7).

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
Çok iyi	8	2,1
İyi	72	18,8
Kötü	196	51,0
Çok kötü	60	15,6
Fikrim yok	48	12,5
Total	384	100,0

Tablo 7: Türkiye-AB ilişkilerinin günümüzdeki durumu sizce nasıldır?

Türkiye-AB ilişkilerinin günümüzdeki durumu ile ilgili görüşlerin tespiti için sorulan soruya %51,0 oranında "kötü", %15,6 oranında ise "çok kötü" yanıtı verilmiştir. İki yanıtın toplamı ise %66,6'ya ulaşarak her üç katılımcıdan ikisinin ilişkilerin günümüzdeki durumunu beğenmediği, ilişkileri kötü olarak değerlendirdiği ortaya çıkmaktadır. İlişkilerin günümüzdeki durumunu beğenenlerin oranı %18,8 "iyi" ve 2,1 "çok iyi" ile toplamda %20,9'dur.

Sayfa | 393

Efe ve Kemahlı (2016: 47) tarafından Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerine uygulanan ankette Türkiye-AB ilişkilerinin durumu hakkında sorulan soruya verilen yanıtlar şöyledir: Öğrencilerin %49,5'i kötü derken, %10,9'u çok kötü demıştır. İki yanıtın toplamı %60,4 olmuştur. "İyi" diyenlerin oranı %28,1 ve "çok iyi" diyenlerin oranı %1'dir. İlişkilere "iyi" ve "çok iyi" diyenlerin oranları toplamı %29,1 olmuştur. Erzincan Üniversitesi öğrencilerinin %10,4'ü ise bu konuda fikir beyan etmemiştir.

İki üniversite öğrencilerinin soruya verdikleri yanıtların oranı yakın olmakla birlikte, Kafkas Üniversitesi öğrencileri daha yüksek oranda ilişkilerin kötü olduğunu düşünmektedirler. "İyi" ve "çok iyi" diyenlerin yüzdeleri toplamı Erzincan Üniversitesi öğrencileri arasında %29,1 iken Kafkas Üniversitesi'nde bu oran %20,9 olmuştur. Kötü ve çok kötü diyenlerin yüzdesi Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerinde %60,4 iken, Kafkas Üniversitesi öğrencilerinde bu oran %66,6 oranına ulaşmıştır.

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
Evet samimidir	35	9,1
Hayır samimi	261	68,0

değildir		
Kısmen samimidir	48	12,5
Fikrim yok	39	10,2
Diğer	1	,2
Total	384	100,0

Tablo 8: Avrupa Birliği Türkiye'yi üyeliğe alma konusunda samimi midir?

"Avrupa Birliği Türkiye'yi üyeliğe alma konusunda samimi midir?" sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcıların AB'yi samimi bulmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. "Samimi değildir" diyenlerin oranı %68,0'dır. AB'yi samimi bulanların oranı %9,1, kısmen samimi bulanların oranı ise %12,5'tir. Katılımcıların %10,2'si de fikir beyan etmemiştir.

Efe ve Kemahlı (2016: 47) tarafından Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerine uygulanan ankette AB'nin Türkiye'ye karşı samimi olup olmadığı yönündeki soruya öğrencilerin %18,2'si "evet" yanıtı verirken, AB'nin samimi olmadığını düşünenlerin oranı ise %57,0 düzeyindedir. "Kısmen samimi" olduğunu düşünenlerin oranı %18,5 ve fikri olmayanların oranı ise %6,0 düzeyindedir.

Sayfa | 394

Akdemir tarafından 2016 yılında yapılan "Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğrencilerinin Avrupa Birliği Algısı" başlıklı araştırmada "AB'nin Türkiye'ye karşı samimi davranıyor mu?" sorusuna katılımcıların %87'si "hayır" yanıtını vermiştir (Akdemir, 2016: 25).

Avrupa İşbirliği Ağı tarafından 2017 yılında yapılan AB Algısı Araştırması'nda "Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye diğer aday ülkelerle eşit davrandığını düşünüyor musunuz?" sorusuna %73,1 oranında "hayır" yanıtı verilmiştir. "Evet" diyenler %9,4 ve "kısmen" yanıtını verenler %17,5'tir (Avrupa İşbirliği Ağı, 2017: 4).

ATAUM tarafından 2010 yılında Türkiye genelinde Kamuoyu ve Türk Dış Politikası anketinde ise AB'nin Türkiye'ye karşı samimi davranıp davranmadığını konusundaki soruya katılımcıların %83,9'u AB'nin samimi davranmadığı yanıtını vermiştir (ATAUM, 2010: 42, 43).

	Frequency	Percent
5 yıl sonra	49	12,8
10 yıl sonra	67	17,4
15-20 yıl sonra	38	9,9

Hiçbir zaman	230	59,9
Total	384	100,0

Tablo 9: Türkiye, AB'ye Ne Zaman Üye Olabilir?

"Türkiye, AB'ye Ne Zaman Üye Olabilir?" sorusuna "hiçbir zaman" yanıtını verenler %59,9'luk yüksek bir oranla en büyük grubu oluşturmaktadır. Üye olabileceğine inanan katılımcıların %12,8'i 5 yıl sonra; %17,4'ü 10 sonra; %9,9'u da 15-20 yıl sonra üye olabileceğini düşünmektedir.

Efe ve Kemahlı (2016: 47) tarafından Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerine uygulanan ankette "Türkiye, sizce AB'ye ne zaman girebilir?" sorusuna verilen yanıtlarda "Hiçbir zaman üye olamaz" diyenlerin oranı %50,0'dır. "5 yıl sonra olur" diyenler, %15,9; "10 yıl sonra üye olur" diyenler %20,8 ve "15-20 yıl sonra üye olur" diyenler %13,3 düzeyindedir.

Alkan tarafından 14 üniversitenin öğrencilerine uygulanan "Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin Avrupa Birliği Algısı" başlıklı araştırmada "Sizce Türkiye ne zaman Avrupa Birliği'ne üye olabilir?" sorusuna araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin %34'ü "hiçbir zaman", %15,4'ü "5-10 yıl içerisinde", %25,6'sı "10-15 yıl içerisinde" ve %25'i ise "15-20 yıl içerisinde" yanıtını vermişlerdir (Alkan, 2013: 14).

Göral vd.'nin (2014: 81) 2004 yılı araştırmasında Marmara Üniversitesi öğrencileri arasında Türkiye'nin tüm şartları yerine getirse bile üyeliğe alınmayacağını düşünenlerin oranı %37 iken, 2014 yılında bu oran %61'e yükselmiştir.

Akdemir'in 2016 yılındaki "Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğrencilerinin Avrupa Birliği Algısı" başlıklı araştırmasında "Türkiye'nin AB'ye ne zaman üye olacağı" şeklindeki soruya katılımcıların %51'i "hiçbir zaman" yanıtını verirken (Akdemir, 2016: 25) ATAUM tarafından 2010 yılında Türkiye genelinde birçok ilde uygulanan Kamuoyu ve Türk Dış Politikası anketinde ise aynı soruya katılımcıların %32,8'i "hiçbir zaman" yanıtı verilmiştir (ATAUM, 2010: 40).

İKV tarafından 2015-2019 yılları arasında Türkiye genelinde yapılan ve halkın geneline uygulanan kamuoyu araştırmalarında Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olacağına inananları oranı sırasıyla 2015 yılı araştırmasında %30; 2016'da %36; 2017'de %31 ve 2019'da %23 olarak belirlenmiş, 2019 yılındaki sonuç en düşük oranda çıkmıştır (İKV, 2019: 7).

Bu soruya farklı üniversite öğrencilerinin verdikleri yanıtlar, İKV ve ATAUM araştırmaları incelendiğinde hem tüm kamuoyunda hem de üniversitelerde AB'ye üyelik konusunda olumsuz bir bakışın hakim olduğu görülmekte olup, olumsuz bakışın Kafkas Üniversitesi öğrencilerine de hakim olduğu görülmektedir. Verilerden de net olarak görüldüğü gibi Türkiye'nin AB'ye hiçbir zaman üye olamayacağını düşünenlerin oranı her geçen yıl artmaktadır.

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
Yeterlidir	88	22,9
Kısmen yeterlidir	85	22,1
Yetersizdir	147	38,3
Fikrim yok	63	16,4
Diğer	1	,3
Total	384	100,0

Tablo 10: Hükümetin AB'ye üyelik konusundaki çabaları yeterli midir?

Hükümetin çabalarının yeterli olup olmadığı sorulduğunda katılımcıların %38,3'ü hükümetin çabalarının yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. "Yeterlidir" (%22,9) ve "kısmen yeterlidir" (%22,1) yanıtlarının toplamı %45,0'ı bulmaktadır. Katılımcıların %16,4'ü ise fikir beyan etmemiştir.

Efe ve Kemahlı'nın Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerine uyguladığı ankette (2016: 51, 52), "Hükümetin AB'ye üyelik konusundaki çabaları yeterli midir?" sorusuna "Yeterlidir" yanıtı verenler %24,7; "kısmen yeterlidir" diyenlerin oranı %34,6 seviyesindedir. "Yetersizdir" diyenler, %33,1 ve "fikrim yok" diyenler ise %7,6 oranında çıkmıştır. Bu yanıtlardan da görüldüğü gibi hükümetin çabalarını yeterli görmeme oranı yükselmektedir.

Göral vd.'nin Marmara Üniversitesi'nde yaptığı araştırmada Türkiye'nin müzakere sürecinde yükümlülüklerini samimiyetle yerine getirip getirmediği şeklindeki soruya öğrencilerin %44'ü "hayır" yanıtını vermiştir. "Evet" yanıtını verenlerin oranı %30'dur (Göral vd., 2014: 90).

Avrupa İşbirliği Ağı tarafından 2017 yılında yapılan AB Algısı Araştırması'nda "Avrupa Birliği'nin Türkiye'de tanıtım çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?" sorusuna %62,5 "hayır"; %16,2 "evet" ve %21,3 oranında "kısmen" yanıtını vermiştir (Avrupa İşbirliği Ağı, 2017: 6).

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
Ekonomik gelişmişlik düzeyi AB'nin gerisindedir	82	21,4
Nüfusu eğitimsiz ve kalabalıktır ve çok sayıda Türk vatandaşı Avrupa'ya göç edebilir	26	6,8
Nüfusunun Müslüman olması	138	35,9
Türkiye'nin demokrasi ve insan hakları standartlarının düşük olması	77	20,1
Kıbrıs Sorunu	6	1,6
Diğer	22	5,6
Fikrim yok	33	8,6
Total	384	100,0

Tablo 11: Türkiye'nin AB üyeliği önündeki en büyük engel sizce nedir?

"Türkiye'nin AB üyeliği önündeki en büyük engel sizce nedir?" sorusuna verilen yanıtlar içinde en büyük orandaki yanıt %35,9 ile "nüfusunun Müslüman olması" seçeneği olmuştur. İkinci büyük oran, %21,4 ile ekonomik gelişmişlik düzeyinin AB'nin gerisinde olması; üçüncü olarak, %20,1 ile Türkiye'nin demokrasi ve insan hakları standartlarının düşük olması yanıtları olmuştur. "Eğitimsiz ve kalabalık nüfus" %6,8, "Kıbrıs sorunu" %1,6'dır. Katılımcıların "Diğer yanıtlar"ı %5,6 ve "fikrim yok" diyenler ise %8,6'dır.

Efe ve Kemahlı'nın Erzincan Üniversitesi öğrencilerine uyguladığı anket çalışmasında da Türkiye'nin AB üyeliği önündeki en büyük engel olarak %36,2'lik bir oranla "nüfusunun Müslüman olması" yanıtı verilmiştir. İkinci olarak, %26,3 ile "Türkiye'nin demokrasi ve insan hakları standartlarının düşük olması" yanıtı verilmiştir. Üçüncü olarak, %21,1'lik oranla "ekonomik gelişmişlik düzeyinin AB'nin gerisinde olması" yanıtı verilmiştir (Efe ve Kemahlı, 2016: 52, 53).

Akdemir'in 2016 yılındaki araştırmasında Anadolu Üniversitesi öğrencileri Türkiye'nin AB'ye üyeliği önündeki en büyük engel olarak "din farklılığı" yanıtını vermişlerdir. İkinci olarak, "Türkiye'de demokrasinin gelişmemiş olması" (%21) ve "Türkiye'de insan hakları sorunları" (%9) yanıtlarını verenlerin toplamı %30'dur. Üçüncü olarak, "Türkiye'nin ekonomik sorunları" (%11) ve son olarak "Kıbrıs sorunu" (%8) yanıtını vermişlerdir (Akdemir, 2016: 27).

Göral vd.'nin 2014 yılında Marmara Üniversitesi öğrencilerine uyguladıkları çalışmada "Türkiye'nin AB'ye üyeliği önündeki engeller nelerdir?" sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde "Avrupa'da olumsuz Türk imajı" yanıtı %31'lik bir oranla birinci sıradadır. İkinci olarak, "kültürel ve dinsel farklılık" %19; üçüncü olarak, "insan hakları ihlalleri" %9; dördüncü olarak, "Türkiye'den AB'ye göç olasılığı" ve beşinci olarak, "düşünce ve ifade özgürlüğü önündeki engeller" %8; altıncı olarak, "nüfusunun çokluğu nedeniyle AB'nin ortak kararlarını etkileme gücü" %8 ve son olarak, "Kıbrıs sorunu" %8 yanıtları verilmiştir (Göral vd., 2014: 83).

İKV tarafından 2019 yılında halkın geneline uygulanan kamuoyu araştırmasında ise Türkiye'nin AB üyeliği önündeki en önemli engelin %78'lik bir oranla "kültürel ve dini farklılıklardan kaynaklanan önyargılar" olarak yanıtlanmıştır. Bu yanıtı %29 ile "Türkiye'nin ekonomik gelişme düzeyi" ve %28 ile "demokrasi ve insan hakları sorunları" izlemiştir (İKV, 2019: 7).

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
Evet	49	12,8
Hayır	224	58,3
Kısmen	108	28,1
Diğer	3	,8
Total	384	100,0

Tablo 12: Kopenhag Kriterleri hakkında bilginiz var mı?

"Kopenhag Kriterleri hakkında bilginiz var mı?" sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcıların %58,3'ünün "hayır" yanıtını verdiği görülmektedir. "Kısmen" diyenlerin oranı %28,1 iken, "evet" diyenlerin oranı yalnızca %12,8'dir. Bu oranlar "AB hakkında bilgi sahibiyim" diyenlerin oranıyla farklılık göstermektedir.

Efe ve Kemahlı'nın Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerine uyguladığı anket çalışmasında ise katılımcıların %26,0'ı Kopenhag Kriterleri hakkında bilgi sahibi olduğunu söylerken, %44,3'ü "hayır" yanıtını vermiştir. "Kısmen" yanıtını verenlerin oranı %29,7 olmuştur (Efe ve Kemahlı, 2016: 54). Kafkas Üniversitesi öğrencileri, Erzincan Üniversitesi öğrencilerine göre Kopenhag Kriterleri hakkında daha az bilgi sahibi olduklarını iddia etmektedirler.

Bu açıdan, üniversitelerde Avrupa Birliği ve Uluslararası Örgütler derslerinin daha fazla öğrenciye verilmesi ve Avrupa Birliği hakkında

üniversite öğrencileri başta olmak üzere tüm halkın daha fazla bilinçlendirilmesi çalışmaları özel önem arz etmektedir.

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
Ekonomisi daha iyi olur	61	15,9
Sosyal koşullar ve sosyal haklar daha iyi olur, insana saygı artar	47	12,2
Demokrasi ve insan hakları standardı yükselir	47	12,2
Rüşvet ve kötü yönetim azalır, devlet hizmetleri daha güzel verilir	24	6,3
İş imkanlarının artması	34	8,9
Çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmış oluruz	12	3,1
Türkiye bölgede daha güçlü bir konuma gelir	55	14,3
Daha iyi bir eğitim verilir	9	2,3
Fikrim yok	71	18,5
Hepsi	24	6,3
Total	384	100,0

Tablo 13: Türkiye'nin AB'ye katılımı halinde kazancı ya da kazançları ne olur?

"Türkiye'nin AB'ye katılımı halinde kazancı ya da kazançları ne olur?" sorusuna verilen yanıtlardan en yüksek oran, %18,5 ile "fikrim yok" yanıtıdır. Verilen diğer yanıtlar ise şöyledir: "Ekonomisi daha iyi olur" %15,9; "Türkiye bölgede daha güçlü bir konuma gelir" %14,3; Sosyal koşullar ve sosyal haklar daha iyi olur, insana saygı artar %12,2; Demokrasi ve insan hakları standardı yükselir %12,2; "İş imkanlarının artması" %8,9; "Rüşvet ve kötü yönetim azalır, devlet hizmetleri daha güzel verilir" %6,3; "hepsi" %6,3; "Çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmış oluruz" %3,1; "Daha iyi bir eğitim verilir" %2,3'tür.

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
Evet	63	16,4
Hayır	188	49,0
Kısmen haklı	132	34,4
Diğer	1	,2
Total	384	100,0

Tablo 14: Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye yönelttiği eleştirileri haklı buluyor musunuz?

"Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye yönelttiği eleştirileri haklı buluyor musunuz?" sorusuna verilen yanıtlara bakıldığında eleştirileri haklı bulanların oranı %16,4 iken, kısmen haklı bulanların oranı %34,4'tür. Eleştirileri haksız bulanların oranı da %49,0'dır.

Efe ve Kemahlı'nın Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerine uyguladığı anket çalışmasında da AB'nin Türkiye'ye yönelttiği eleştirileri haklı bulanların oranı %18,5'dir. "Hayır" yanıtı verenlerin oranı %49 ve "kısmen haklı" diyenlerin oranı da %32,8 çıkmıştır (Efe ve Kemahlı, 2016: 56). İki üniversite öğrencilerinin bu soruya verdikleri yanıtlar yaklaşık olarak aynı oranlardadır.

Göral vd.'nin 2014 yılı araştırmasında AB'nin müzakere sürecinde Türkiye'ye adil davranıp davranmadığı sorusuna katılımcıların %80'i adil davranmadığı yanıtını vermiştir (Göral vd., 2014: 92).

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
Evet	79	20,6
Hayır	187	48,7
Kısmen	117	30,5
Diğer	1	,2
Total	384	100,0

Tablo 15: Kendinizi Avrupa medeniyetinin bir parçası olarak görüyor musunuz?

"Kendinizi Avrupa medeniyetinin bir parçası olarak görüyor musunuz?" sorusuna verilen yanıtlara bakıldığında katılımcıların %20,6'sı kendini Avrupa medeniyetinin bir parçası olarak görürken, %30,5'i kısmen görmektedir. Kendini Avrupa medeniyetinin parçası olarak görmeyenlerin oranı %48,7'dir.

Efe ve Kemahlı'nın Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerine uyguladığı anket çalışmasında da kendilerini Avrupa medeniyetinin bir parçası olarak görenlerin oranı %29,4 iken, görmeyenlerin oranı %41,1 olmuştur. "Kısmen" yanıtını verenlerin oranı da %29,4 olmuştur. İki çalışmadaki oranlar karşılaştırıldığında Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin Erzincan Üniversitesi öğrencilerine oranla bu soruya verdikleri olumlu yanıtlar düşük çıkmıştır (Efe ve Kemahlı, 2016: 57).

	Frequency	Percent
Katılıyorum	141	36,7
Katılmıyorum	105	27,3
Kararsızım	99	25,8
Fikrim yok	38	9,9
Diğer	1	,3
Total	384	100,0

Tablo 16: AB'ye girmek Türkiye'de insan hakları standartlarını artırır mı?

AB'ye girmenin Türkiye'de insan hakları standardını artıracığına inananların oranı %36,7 iken, bu fikre katılmayanların oranı %27,3'tür. Katılımcıların %25,8'lik bölümü kararsız kalmış, %9,9'u ise "fikrim yok" yanıtını vermişlerdir.

Efe ve Kemahlı'nın Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerine uyguladığı anket çalışmasında AB'ye girmenin Türkiye'de insan hakları standardını artıracığına inananların oranı %53,4 oranında çıkarken, inanmayanların oranı %17,2 olmuştur (Efe ve Kemahlı, 2016: 34).

Göral vd.'nin 2004 yılındaki araştırmasında Marmara Üniversitesi öğrencileri AB sayesinde temel hak ve özgürlüklerin genişleyeceğine inananların oranı %74 iken, 2014 yılındaki çalışmada bu oran %50'ye gerilemiştir (Göral, 2014: 77).

	Frequency	Percent
Katılıyorum	104	27,1
Katılmıyorum	144	37,5
Kararsızım	96	25,0
Fikrim yok	40	10,4
Total	384	100,0

Tablo 17: AB'ye girmek Türkiye'yi daha doğru yönetilir bir ülke haline getirir mi?

Katılımcıların %27,1'i AB'ye girmenin Türkiye'yi daha doğru yönetilir bir ülke haline getireceğini söylerken, %37,5'i bu fikre katılmamıştır. Katılımcıların %25'i kararsız iken %10,4'ü ise "fikrim yok" yanıtını vermiştir.

Efe ve Kemahlı'nın 2016 yılındaki araştırmasında ise Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerinin aynı soruya verdikleri yanıtlar

incelendiğinde AB'ye girmenin Türkiye'yi daha iyi yönetilen bir ülke yapacağı yargısına katılanların oranı %34,6; bu yargıya katılmayanların oranı ise %30,7 çıkmış, öğrencilerin %29,9'u ise kararsız kalmıştır (Efe ve Kemahlı, 2016: 35, 36).

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
Katılıyorum	164	42,7
Katılmıyorum	95	24,7
Kararsızım	91	23,7
Fikrim yok	34	8,9
Total	384	100,0

Tablo 18. AB'ye girmek Türkiye ekonomisini güçlendirecek ve refah seviyesini artırır mı?

Katılımcıların %42,7'si AB'ye girmenin Türkiye ekonomisini güçlendirerek refah seviyesini artıracaklarını düşünürken, %24,7'si bu fikre katılmamaktadır. Kararsızların oranı, %23,7 iken, "fikrim yok" diyenlerin oranı %8,9'dur.

Efe ve Kemahlı'nın çalışmasında araştırmaya katılan Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencilerinden bu yargıya katılanların oranı %52,6; katılmayanların oranı ise %17,7 çıkmıştır. Kararsızların oranı ise %26,8'dir (Efe ve Kemahlı, 2016: 39).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Batılı değerler üzerine inşa edilen Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli ulusal hedeflerinden biri Avrupa Birliği'ne üyelik hedefidir. 1959 yılındaki ortak üyelik başvurusundan 3 Ekim 2005 tarihindeki AB'ye katılım müzakerelerinin başlamasına kadar geçen sürede önemli bir mesafe kat edildiğini söylemek mümkündür. Ancak, müzakerelerin başlamasıyla birlikte yaşanan sorunlar nedeniyle müzakere süreci donmuş bir durumdadır. Doğu Akdeniz başta olmak üzere Türkiye ve Avrupa Birliği pek çok konuda karşı karşıya gelmektedir. Bu gerilimli durumda, yurttaşların AB ve Türkiye-AB ilişkilerine yönelik görüşleri de olumsuz etkilenmekte, AB'ye verilen destek belirgin bir şekilde düşmektedir.

Kafkas Üniversitesi'nde yapılan çalışmanın sonuçları, diğer üniversitelerde yapılan benzer çalışmalar ve ülke genelinde yapılan kamuoyu araştırmalarının sonuçlarıyla karşılaştırılarak analiz edilmiştir. Üniversitelerde AB'ye üyelik konusunda olumsuz bir bakışın hakim olduğu görülmekte olup, olumsuz bakışın Kafkas Üniversitesi öğrencilerinde daha belirgin olduğu görülmektedir. Bu olumsuz bakış açısı araştırmanın

genelindeki tüm sorularda kendini hissettirmektedir. Ancak, diğer üniversitelerde yapılan anketler arasında üç yıllık bir süre olduğu ve bu dönemde Türkiye-AB ilişkilerinde yurttaşların görüşlerini olumsuz etkileyebilecek pek çok olumsuz gelişmelerin yaşandığı gerçeğini de göz önünde bulundurmamak gerekmektedir.

Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin Avrupa Birliği algısını ölçen bu çalışmada öğrencilerin Avrupa Birliği'ne verdikleri destek oranı %31,8 iken, desteklemeyenlerin oranı %39,8'dir. Kararsızların oranı ise %22,1'dir. Destek oranının oldukça düşük olduğu görülmektedir. Türkiye-AB ilişkilerinin durumunun günümüzdeki durumunu soran soruya %51,0 oranında "kötü", %15,6 oranında ise "çok kötü" yanıtı verilmiştir. İki yanıtın toplamı ise %66,6'ya ulaşarak her üç katılımcıdan ikisinin ilişkilerin günümüzdeki durumunu beğenmediği ortaya çıkmaktadır. İlişkilerin günümüzdeki durumunu beğenenlerin ve ilişkileri iyi olarak değerlendirenlerin oranı ise toplamda %20,9'dur.

Makalede incelenen üniversitelerle paralel olarak, Kafkas Üniversitesi öğrencileri de hükümetin Avrupa Birliği konusundaki çabalarını yeterli bulmamaktadır.

Araştırmanın bulgularından biri de Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne hiçbir zaman üye olamayacağını savunanların oranının %59,9 gibi çok yüksek bir oran olmasıdır. Efe ve Kemahlı'nın çalışmasında bu oran %50; Marmara Üniversitesi öğrencilerine uygulanan Göral vd.'nin 2014 yılı araştırmasında ise %61'dir. Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin %48,7'si kendisini Avrupa medeniyetinin bir parçası olarak görmezken, katılımcıların yalnızca %20,6'sı kendisini Avrupa medeniyetinin bir parçası olarak görmekte ve %30,5'i "kısmen" görmektedir. Kendisini Avrupa medeniyetinin bir parçası olarak görenler ile kısmen görenlerin toplam oranı %51,1'e ulaşmaktadır.

Kafkas Üniversitesi öğrencileri, %68,0 gibi yüksek bir oranda AB'yi samimi bulmamaktadır. AB'yi samimi bulanların oranı yalnızca % 9,1'dir. Katılımcıların yalnızca, %27,1'i Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılımının ülkeyi daha iyi yönetilen bir ülke yapacağını ifade ederken, %37,5'i bu fikre katılmamaktadır. Öte yandan, Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin %42,7'si Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olmasının ülkenin refahını artıracığı ve ülke ekonomisini güçlendireceğini ifade ederlerken, bu oran Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nde yapılan çalışmada %52,6'dır. Katılımcıların %36,7'si de Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olması durumunda ülkede insan hakları ve demokrasi standardının gelişeceğini düşünürken, bu oran Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi öğrencileri arasında %53,4'tür.

Sonuçta, ATAUM'un 2010 yılında uyguladığı Kamuoyu ve Türk Dış Politikası anketinde Türkiye'nin AB'ye üye olmasını isteyenlerin oranı %55,3 çıkarken (ATAUM, 2010: 36-37), İktisadi Kalkınma Vakfı'nın 2015 yılında yayınladığı kamuoyu araştırmasında Türkiye kamuoyunun %61,8'i Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyeliğini desteklemiştir (İKV, 2015: 9). İKV'nin 2016 yılı araştırmasında destek oranı %75,5; 2017 yılı araştırmasında %78,9 iken 2019 yılı kamuoyu araştırmasında ise %60 oranına düşmüştür (İKV, 2019: 7).

Kafkas Üniversitesi öğrencilerine uygulanan çalışmada elde edilen bulgular temelinde öğrencilerin Avrupa Birliği üyeliğine verdikleri destek diğer üniversitelerde elde edilen sonuçlarla paralellik göstermektedir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan bir başka bulgu da araştırmaya konu bütün üniversitelerin verileri incelendiğinde, üniversite öğrencileri arasında AB üyeliğine verilen desteğin Türkiye ortalamasının altında kaldığıdır.

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular ışığında, hiçbir dış politika hedefine yurttaşların desteği olmadan varılamayacağı gerçeğinden hareketle, Avrupa Birliği'ni yurttaşlara doğru bir şekilde anlatılması ve halkın desteğinin alınması zorunludur. Bu kapsamda, Avrupa Birliği İletişim Stratejisi'nde de ifade edildiği gibi, Avrupa Birliği'ne katılım sürecine halkın desteğinin artırılması amacıyla başta üniversite öğrencileri olmak üzere tüm halka yönelik bilgilendirme faaliyetleri yapılmalı, AB hakkındaki önyargı ve yanlış anlamaların önüne geçilmesi, insan hakları, demokrasi, hukukun üstünlüğü, kültürel çeşitlilik gibi Birlik değerlerinin içselleştirilmesi, AB'ye üyeliğin Atatürk'ün çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma hedefinin bir parçası olduğunu ve üyeliğin tüm yurttaşlara sağlayacağı faydalar üzerinde durulması gerekmektedir (ABİS, 2019: 17). Söz konusu çalışma, bunun ne kadar gerekli olduğunu gözler önüne sermektedir. Toplumun en eğitilmiş kısmını oluşturan üniversite gençliğinin AB algısının Türkiye ortalamasının bile altında kalmış olması düşündürücüdür.

KAYNAKÇA

ABİS. (2019). *Türkiye'nin Avrupa Birliği İletişim Stratejisi, Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı*. Erişim Adresi: https://www.ab.gov.tr/siteimages/2020_07/2020_07_24/abis_ekim_2019_qncel.pdf Erişim Tarihi: 15.11.2020.

Akdemir, E. (2018). Türkiye'de Kamuoyunun AB'ye Bakışının Genel Seyri. Hukuki, Siyasi ve İktisadi Yönleriyle Avrupa Bütünleşmesinde Son Gelişmeler ve Türkiye-AB İlişkileri. *ATAUM 30. Yıl Armağanı*, Ankara.

Akdemir, E. (2017). Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğrencilerinin Avrupa Birliği Algısı. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi* 3(1), 9-38.

Alkan, M. N. (2013). Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin Avrupa Birliği Algısı. *Konrad Adenauer Stiftung*.
https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=df35a661-9f40-3e13-99cf-343f055f1909&groupId=252038 Erişim Tarihi: 15.11.2020.

Altay, A., Ünal, A., Özkan, S., İzmirli Ayan, S. M., Akın, G. S. & Dursun, B. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Avrupa Birliği Bakış Açıklarına Yönelik Bir Araştırma. *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 5, 7-21.

Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. & Yıldırım, E. (2007). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*. Sakarya: Sakarya Yayıncılık.

ATAUM. (2010). *Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM) Kamuoyu ve Türk Dış Politikası Anketi*, Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları. Erişim Adresi: <http://ataum.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/360/2018/07/Kamuoyu-ve-Turk-Dis-Politikasi-Anketi.pdf> Erişim Tarihi: 13.11.2020.

Avrupa İşbirliği Ağı Derneği. (2017). *AB Algısı Araştırması*. AİAD Yayınları. Erişim Adresi: http://www.aiad.org.tr/wp-content/uploads/2017/01/AIAD_ABAlgisi_Rapor.pdf Erişim Tarihi: 15.09.2020.

Can, H. & Özen, Ç. (2005). *Türkiye-Avrupa Topluluğu Ortaklık Hukuku*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Dağdemir, E. (2013). Türkiye Avrupa Birliği İlişkilerinin Mevcut Durumu ve Geleceği. *Avrupa Birliği ve Türkiye İlişkileri*. Anadolu Üniversitesi Yayın No: 2994, Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1947.

European Communication Strategy. (2014). *Republic of Turkey Ministry of EU Affairs*. Erişim Adresi: https://www.ab.gov.tr/files/000etkinlikler/2014/10/iletisim_stratejisi_eng_kapak_eklenmis.pdf Erişim Tarihi: 15.09.2020.

Efe, H. & Kemahlı, F. (2016). *Erzincan Üniversitesi Öğrencilerinin Avrupa Birliği Algısı*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Göral, E., Özdemir, L., Yurtoku, E. S. & Dartan, M. (2014). *Üniversite Gençliğinde Avrupa Birliği Algısı: Marmara Üniversitesi 2004 ve 2014 Anketlerinin Bir Değerlendirilmesi*, Marmara Üniversitesi Yayın No: 828, İstanbul: Avrupa Birliği Enstitüsü Yayın No:17.

İktisadi Kalkınma Vakfı. (2015). *Türkiye Kamuoyunda AB Desteği ve Avrupa Algısı*. Yayın No: 276, İstanbul.

İktisadi Kalkınma Vakfı. (2019). *Türkiye Kamuoyunda Avrupa Birliği Desteği ve Avrupa Algı Araştırması*, Yayın No: 307, İstanbul.

Küçükşahin, Ş. (2002). 'Uzun İnce' Yolda Son Durum 13 Mayıs 2002. Erişim Adresi: <http://arsiv.ntv.com.tr/news/152239.asp> Erişim Tarihi: 12.11.2020.

Nas, Ç. (2013). Türkiye'de Avrupa Birliği Algıları. *Yarım Asrın Ardından Türkiye AB İlişkileri: Tarihçe, Teoriler, Kurumlar ve Politikalar*. (Ed.). B. S. Akçay & S. A. Açıkmeşe. Ankara: Turhan Kitabevi. 503-532.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET: Avrupa Birliği'ne üyelik hedefi, Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli dış politika öncelikleri arasındadır. 31 Temmuz 1959 tarihindeki ortak üyelik başvurusundan bugüne kadar geçen süre içinde pek çok hükümet bu hedefi gerçekleştirme konusunda çalışmalar yapmıştır. 3 Ekim 2005 tarihinde müzakerelerin başlamasıyla birlikte Türkiye kamuoyunu Avrupa Birliği'ne hazırlamak daha da önemli hale gelmiştir. Bir AB adayı ülke olarak Türkiye için AB'ye tam üyelik konusunda halkın desteğini almak gereklidir. AB'ye katılım müzakereleri kapsamında hazırlanan Türkiye'nin AB İletişim Stratejisi altında Türkiye kamuoyunun da üyeliğe hazırlanması gerekmektedir. Bu bağlamda, Türkiye kamuoyunun AB'ye verdiği desteğin ölçülmesi çok önemlidir. Son on yılda yapılan kamuoyu yoklamaları, ilişkilerdeki gerilimle paralel olarak, Avrupa Birliği'ne (AB) desteğin sürekli azaldığını göstermektedir. Bu araştırmanın temel amacı Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin AB ve Türkiye-AB ilişkileriyle ilgili düşüncelerini ortaya koymak ve elde edilen bulguları önceki araştırmaların sonuçlarıyla karşılaştırmaktır. Araştırmanın evrenini Kafkas Üniversitesine kayıtlı 20.000 öğrenci oluşturmaktadır. 01.05.2019-07.01.2019 tarihleri arasında yapılan araştırma, Kafkas Üniversitesi'nin bütün fakülte ve yüksek okullarından 384 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen veriler, SPSS 13 programı ile analize tabi tutulmuştur. Elde edilen veriler, önceki çalışmalarla karşılaştırılmış ve Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin AB üyeliğini destek oranının çok düşük çıktığı görülmüştür. "Türkiye, AB'ye üye olmalı mıdır?" sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde katılımcıların %31,8'i "evet" yanıtını verirken, "hayır" yanıtını verenlerin oranı %39,8 oranındadır. Kararsızların oranı da %22,1'dir. araştırmanın bulgularından biri de Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin %59,9'u Türkiye'nin gelecekte AB'ye üye olamayacağını düşünmektedir. "Türkiye, AB'ye Ne Zaman Üye Olabilir?" sorusuna "hiçbir zaman" yanıtını verenler %59,9'luk yüksek bir oranla en büyük grubu oluşturmaktadır. Üye olabileceğine inanan katılımcıların %12,8'i 5 yıl sonra; %17,4'ü 10 sonra; %9,9'u da 15-20 yıl sonra üye olabileceğini düşünmektedir. Bu yüzden, başta toplumun en eğitimli kesimini oluşturan üniversiteler dahil olmak üzere AB üyeliğinin Türkiye için önemi ve faydalarının topluma daha fazla anlatılması, üniversitelerde bu konularda bilimsel toplantılar yapılması, üniversitelerde konuyla ilgili dersler konulması ve toplumun

her kesimini bilgilendirme faaliyetlerine önem verilmesi gibi önerilerde bulunmaktadır.

EXTENDED ABSTRACT: European Union membership bid, is among the most important foreign policy priorities of the Republic of Turkey. Since the joint membership application on July 31, 1959, many governments have worked to achieve this goal. With the start of negotiations on 3 October 2005 to prepare public opinion of Turkey to the European Union, it has become even more important. Opinion polls over the last decade show that, in line with the tension in relations, support for the European Union (EU) has been constantly decreasing. Public support is necessary for Turkey, as a EU candidate country for full membership to the EU. Within the context of the accession negotiations to the EU, under Turkey's EU Communication Strategy, the public opinion of Turkey should also be prepared for membership. In this context, it is very important to measure the support of the Turkish people to the EU. The main objective of this research is to reveal the Kafkas University students' opinions about the EU and Turkey-EU relations and compare the results obtained with the results of previous studies. The universe of the research consists of 20,000 students enrolled in Kafkas University. The research, conducted between 01.05.2019 and 07.01.2019, was applied to 384 students from all faculties and high schools of Kafkas University. The data obtained were analyzed with the SPSS 13 program. The data obtained were compared with previous studies and it has been observed that the rate of support for the EU membership of Kafkas University students is very low. "Should Turkey be a member of the EU?" When the answers given to the question are examined, 31,8% of the participants answered "yes", while the rate of those who answered "no" is 39,8%. The rate of undecided is 22,1%. Other one of the findings of this study is that 59,9 % of the students of the Kafkas University thinks Turkey will not be able to be member to the EU in the future. "When will Turkey be able to become member of the EU?" Those who answered "never" to the question constitute the largest group with a high rate of 59,9%. 12,8% of the participants who believe that they can become a member after 5 years; 17,4% after 10; 9,9% think that they can become a member after 15-20 years. Therefore, importance and the benefits of EU membership for Turkey should be further explained to the whole society including University youth, most educated part of the society and suggestions are made such as holding scientific meetings on these issues at universities, giving lectures on the subject at universities and giving importance to informing activities for all segments of the society.